

Migrační politika v ČR



**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FARULTA V KARVINĚ

Obsah přednášky

- Změny v oblasti migrace po roce 1989
- Proměny migrační politiky v 90. letech
- Migrační politika a vstup ČR do EU
- Změny migrační politiky v 21. století



Migrace po roce 1989

- Po roce 1989 začalo dosavadní státem řízenou imigraci nahrazovat spontánní přistěhovalectví.
- **ČR** se začala měnit z převážně vystěhovalecké země na **cílový stát pro imigranty**.
- Vývoj české migrační politiky od 90. let charakterizuje postupný posun k systematičtějšímu a aktivnějšímu přístupu.
- Typickým rysem migrační politiky v ČR zůstávala dlouho apolitičnost.

První etapa migrační politiky (1990-1992)

Období liberální a
nekoncepční migrační
politiky

- V roce **1992** byl přijat nový zákon o **pobytu cizinců**, na jehož základě bylo zavedeno povolení ke krátkodobému pobytu do 6 měsíců, k dlouhodobému pobytu do jednoho roku a k trvalému pobytu.
- Získat trvalý pobyt však mohli tehdy pouze rodinní příslušníci českých občanů a cizinci z humanitárních důvodů.

Nové tendence v migrační politice a směřování ke vstupu do EU



**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

V roce 1999 byly v ČR přijaty klíčové zákony týkající se migrace – **Zákon č. 326/1999 o pobytu cizinců na území ČR** a **Zákon č. 325/1999 o azylu**.

První z nich rušil dosavadní praxi, kdy imigrant mohl požádat o udělení víza na území ČR. Zákon také **nově vymezoval dva typy pobytu** – přechodný a trvalý.

Změny azylové politiky



**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Zákon č. 325/1999 o azylu zavedl označení „azylant“ a „žadatel o azyl“.

V důsledku nárůstu počtu žadatelů o azyl byla vydána novela azylového zákona, která mj. omezila vstup na trh práce žadatelům o azyl v prvním roce azylového řízení.

V roce 2006 byla zavedena tzv. doplňková ochrana, která mohla být udělena cizincům bez nároku na azyl.

Azylové řízení

- Žádost o mezinárodní ochranu lze podat pouze na území České republik
- Žádost o azyl musela být v případě těch cizinců uprchlických zařízeních podána do sedmi dnů.
- Ministerstvo může také rozhodnout o zajištění žadatele to až po dobu 120 dní.
- <https://www.suz.cz/co-delame/provoz-zarizeni/#informace-o-zarizenich-zzc>



Důsledky vstupu ČR do EU

Ustavení odlišného právního přístupu k různým skupinám migrantů

- **Občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska** a jejich rodinní příslušníci nemuseli nově žádat o povolení k pobytu ani o pracovní povolení
- Odlišné postavení měli **občané tzv. třetích zemí**.
- Pobytová povolení byla nahrazena institutem povolení k dlouhodobému pobytu.

Snahy o regulaci pracovní migrace



**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- V roce 2002 zahájen pilotní projekt **Výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků** – podmínkou k účasti v programu bylo získání povolení k pobytu a k zaměstnání
- V roce 2007 ministerstvo průmyslu a obchodu připravilo **projekt zelených karet** – cílem bylo vyjít vstříc poptávce některých velkých průmyslových závodů po chybějící pracovní síle
- Později zahájen **program modrých karet**, který byl přijat na úrovni EU jako povolení k pobytu a práci pro vysoce kvalifikované pracovníky ze třetích zemí.

Dopady hospodářské krize v roce 2008

- Dopady hospodářské krize v roce 2008 se staly impulsem k **posilování restriktivních tendencí** v české imigrační politice.
- Bylo dočasně pozastaveno udělování víz k pobytům delším než 90 dnů v případě některých zemí.
- Vláda také spustila **program dobrovolných návratů cizinců**.



Migrační vývoj v posledních letech

- Počet cizinců v ČR od roku 2011 nabral opět vzestupnou tendenci.
- **Postupné zvyšování bylo důsledkem zlepšování hospodářské situace**, pozdější zvyšující se pohyb uprchlíků v souvislosti se situací na Blízkém Východě nehrál podobně významnou roli jako v některých jiných evropských zemích.



Imigrace v ČR



**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- https://www.czso.cz/documents/11292/27914491/2206_c01t11.pdf/cf1fb5c2-70a1-4f10-a811-5b9d6ba99a93?version=1.0

Shrnutí

- Po roce 1989 se otevřely se znovu hranice a postupně byla rušena vízová povinnost pro vybrané státy. **ČR nově cílovým státem imigrace.**
- Zásadní legislativní normou vztahující se k migraci v první etapě vývoje migrační politiky se stal **Zákon o pobytu cizinců z roku 1992.**
- V souvislosti s úsilím o vstup do EU byly na konci 90. let přijaty **Zákon č. 326/1999 o pobytu cizinců na území ČR a Zákon č. 325/1999 o azylu.**
- Důsledkem vstupu ČR do EU v roce 2004 bylo ustavení odlišného právního přístupu k různým skupinám migrantů (**občané EU a občané tzv. třetích zemí**).